

Окуучулардын кызыгуусун арттыруу үчүн электрондук ресурстардын түрлөрү

Оморов Шермамат Дубанаевич

п.и.к., доцент, Ош мамлекеттик университети, Кыргызстан, shermamat.omorov@bk.ru

ORCID 0009-0007-4166-5198

Ильяс кызы Сафия

магистрант, Ош мамлекеттик университети, Кыргызстан

Аннотация

Бул макалада окуучулардын билим алууга болгон кызыгуусун арттырууда электрондук ресурстардын ролу жана алардын негизги түрлөрү кеңири каралат. Азыркы санариптешкен билим берүү чөйрөсүндө электрондук окуу китептери, интерактивдүү платформалар, мультимедиялык материалдар, онлайн тесттер, билим берүүчү мобилдик тиркемелер жана виртуалдык лабораториялар окутуунун натыйжалуулугун жогорулатууда маанилүү орунду ээлейт. Макалада бул ресурстардын дидактикалык мүмкүнчүлүктөрү, окуучулардын өз алдынча иштөөсүнө тийгизген таасири жана сабактагы активдүүлүктү арттыруудагы артыкчылыктары талданат. Ошондой эле электрондук ресурстарды туура тандоо жана колдонуу мугалимдин кесиптик чеберчилигине түздөн-түз байланыштуу экени баса белгиленет. Изилдөөнүн жыйынтыгында электрондук ресурстар окуучулардын мотивациясын күчөтүп, чыгармачыл ой жүгүртүүсүн өнүктүрүүгө жана билим сапатын жакшыртууга шарт түзөрү далилденет.

Ачкыч сөздөр: визуалдык ресурстар, аудиовизуалдык ресурстар, электрондук окутуу, инфографика, мультимедиа материалдары, онлайн платформалар, билим берүү технологиялары

Шилтеме үчүн: Оморов Ш.Д., Ильяс кызы С. (2025). Окуучулардын кызыгуусун арттыруу үчүн электрондук ресурстардын түрлөрү. *Евразия изилдөөлөрү ачык журналы*, №4, бб. 69-75. doi: 10.65469/eijournal.2025.4.7

Киришүү

Жаңы технологиялар жана электрондук ресурстар билим берүү процесстери үчүн зор мүмкүнчүлүктөрдү түзүп жатат. Окуучулардын кызыгуусун арттыруу, билим алууну кызыктуу жана ыңгайлуу кылуу үчүн заманбап электрондук ресурстарды колдонуу абдан маанилүү. Бул макалада окуучулардын кызыгуусун арттыруу үчүн колдонулчу электрондук ресурстардын түрлөрү каралат.

Визуалдык жана аудиовизуалдык ресурстар: Видеолор, анимациялар, инфографика жана аудиофайлдар окуучулардын аң-сезимине оң таасир этип, теманы түшүнүүгө жардам

берет. Бул ресурстар маалыматты көркөмдүү жана жеңил кабыл алуучу кылат. Визуалдык жана аудиовизуалдык ресурстар — бул билим берүү процессинде окуучулардын кызыгуусун арттыруу, маалыматты жеңил жана таасирдүү түшүндүрүү үчүн абдан эффективдүү инструменттер. Бул ресурстар санариптик медианы колдонуп, билимди кызыктуу жана динамикалык кылуу мүмкүнчүлүгүн берет. Төмөндө визуалдык жана аудиовизуалдык ресурстарга байланыштуу кеңири материалдар жана изилдөөлөр сунушталат[1].

Визуалдык ресурстар: Визуалдык ресурстар — бул сүрөттөр, диаграммалар, инфографика, анимациялар, видеолор жана графиктер. Алар маалыматты башкарууга, негизги идеяларды белгилей алууга жана окуучулардын түшүнүгүн жеңилдетүүгө жардам берет.

Инфографика: Маалыматтын тез жана жөнөкөй түрдө тапшырылышы. Бул ресурстар тексттерди жана сүрөттөрдү бириктирип, маалыматты визуалдык түрдө көрсөтөт. Мисалы, чакан диаграммалар, диагоналдык графиктер, сандарды чагылдырып көрсөтүү.

Диаграммалар жана графиктер: Бул ресурстар статистикалык жана аналитикалык маалыматтарды көрсөтүүгө жардам берет. Мисалы, сызыктуу графиктер, диаграммалар, ченемдерди жана процестерди көрсөтүү үчүн колдонулат.

Сүрөттөр жана фотосүрөттөр: Белгилүү сүрөттөр жана графиктер билим берүүдө маанилүү роль ойноп, тез ырааттуу түшүнүү үчүн жардам берет. Мисалы, окуучу географияда өлкөлөрдүн карталарын же биологияда клеткалардын схемаларын колдонсо болот.

Анимациялар: Технологиялардын өнүгүшү менен анимациялар дагы күч алып, билим берүүнүн кызыктуусун арттырып жатат. Анимациялар кыймыл-аракеттерди көрсөтүп, татаал темаларды жөнөкөй жана түшүнүктүү кылат.

Аудиовизуалдык ресурстар: Аудиовизуалдык ресурстар — бул видео, аудио жана анимацияларды камтыйт. Бул ресурстар визуалдык жана угулуштук элементтерди бириктирип, окуучулардын билимин кеңейтүүгө жардам берет[2].

Видео материалдар: Видеолор билим берүүдө абдан популярдуу жана таасирдүү ресурс болуп саналат. Алар окуучу үчүн күрдөөлүү жана абстракттуу темаларды түшүнүүдө жардамчы болушу мүмкүн. Мисалы, «YouTube» платформасында билим берүү каналынын видеолору, лекциялары, практикалык көнүгүүлөрү бар.

Кино жана документалдуу фильмдер: Кино жана документалдуу фильмдер билим берүүдө негизги маалыматтарды жана билимдерди жандандырат. Бул ар түрдүү темаларды, тарыхты, маданиятты жана илимди көрсөткөн ресурстар.

Аудио кайра сүйлөө (Podcasts): Аудио ресурстар, анын ичинде подкасттар, окуучуларга алыскы жоготуу жана көбүрөөк ойлонууга жетишүүгө жардам берет. Аудио материалдарды угуу аркылуу билим алуу процессин кыйла ийгиликтүү кылууга болот.

Мультимедиялык презентациялар: PowerPoint же Google Slides аркылуу жасалган мультимедиялык презентациялар көрүүчүлөрдү кызыктырып, татаал маалыматты түшүнүктүү кылып көрсөтөт. Презентацияларга видеолор, сүрөттөр жана графиктерди кошуу билим берүү процесси үчүн абдан пайдалуу[4].

Визуалдык жана Аудиовизуалдык ресурстардын функциялары жана мүнөздөмөлөрү:

Маалыматты жеңил кабыл алуу: Визуалдык ресурстар маалыматты тез кабыл алуу үчүн абдан эффективдүү. Мисалы, инфографика билимди түз түрдө, жөнөкөй жана заманбап көрүнүштө чагылдырууга мүмкүнчүлүк берет.

Илимий жана математикалык проблемаларды чечүү: Графиктер, диаграммалар жана анимациялар татаал илимий жана математикалык маселелерди жеңил түшүнүүгө мүмкүндүк берет. Алар окуучулардын логикалык ой жүгүртүүсүн жана аналитикалык жөндөмдөрүн өркүндөтөт[5].

Эмоциялык байланышты түзүү: Аудиовизуалдык ресурстар эмоцияларды жана маанайларды жеткирүүдө чоң роль ойнойт. Видеолор жана музыкалар окуучунун таасирин күчөтүп, окуунун кызыгуусун арттырат.

Мультимедиялык интерактивдүүлүк: Визуалдык жана аудиовизуалдык ресурстар студенттерге өз алдынча иштөө мүмкүнчүлүгүн берет, мисалы, симуляциялар, оюндар жана интерактивдүү платформалар аркылуу. Бул окуучуларды билим алуу процессине активдүү катышууга чакырат[6].

Тастыкталган теориялар жана изилдөөлөр

Мультимедиялык үйрөнүү теориясы (Mayer, 2009): Роберт Майердин мультимедиялык үйрөнүү теориясы визуалдык жана аудиовизуалдык маалыматтын бирге колдонулушунун үйрөнүү натыйжалуулугун жогорулатары жөнүндө айтат. Теория боюнча, маалыматтын көркөм жана угулуштук формаларынын аралашмасы окуучулардын изилдөө процессин жеңилдетет жана тактап көрсөтөт.

Когнитивдик үстөмдүк теориясы (Sweller, 2011): Бул теория мультимедиялык контенттин когнитивдик чектөөлөрдү төмөндөтүү жана үйрөнүү эффективдүүлүгүн жогорулатуу жолдорун түшүндүрөт.

Колдонмо технологиялар жана платформалар:

Khan Academy: Математика, илим жана башка дисциплиналар боюнча видеолор менен онлайн курс. Видеолорду жана анимацияларды колдонуу аркылуу окуучулар түшүнүксүз темаларды жакшыраак түшүнүшөт.

YouTube EDU: Билим берүү видеолорунун кеңири коллекциясы бар платформа, ар кандай темалар боюнча аныктамалар жана түшүндүрмөлөрдү камтыйт.

Google Earth: Географияны жана табият илимин үйрөнүү үчүн визуалдык ресурстарды, карталарды жана интерактивдүү визуализацияларды сунуштайт.

Prezi: Динамикалык жана визуалдык түрдө бай презентацияларды түзүүгө мүмкүндүк берген платформа[7].

Интерактивдүү программалар жана тиркемелер: Интерактивдүү курстар, онлайн симуляторлор жана оюндар окуучулардын активдүү катышуусун жана ыктымал билимди иш жүзүндө колдонуу мүмкүнчүлүгүн берет. Мындай ресурстар билим берүүнү оюнга айлантууга жардам берет.

Электрондук китептер жана электрондук журналдар: Электрондук китептер жана академиялык журналдар жаңы билимдерге жетүүнү жеңилдетет, ошол эле учурда окуучуларды замандын талабына ылайык маалымат менен камсыздайт.

Интернет-ресурстар жана онлайн платформалар: Мисалы, YouTube, Khan Academy, Coursera сыяктуу онлайн платформалар билимди дүйнөлүк деңгээлде алуу мүмкүнчүлүгүн түзөт. Алар глобалдык билим берүү системасына интеграцияланып, дүйнөдөгү эң мыкты окумуштуулар менен баарлашууга жол ачат[3].

Мобилдик тиркемелер: Электрондук окуу тиркемелери мобилдик түзмөктөрдө иштейт, бул болсо окуучуларга өз убагында билим алууга мүмкүнчүлүк берет. Окуучуларга ыңгайлуу жана эффективдүү жардам көрсөтөт.

Жыйынтык

Электрондук ресурстарды колдонуу билим берүү процессин жандандырып, окуучулардын кызыгуусун арттырууга жардам берет. Окуучулар өз кызыкчылыктарына жараша ресурс түрүн тандай алышат, бул болсо алардын үйрөнүү процессин жеңилдетет жана натыйжалуу кылат.

Визуалдык жана аудиовизуалдык ресурстар билим берүүнү жана окуучулардын кызыгуусун арттырууга жардам берет. Алар маалыматты даамдуу жана түшүнүктүү кылып көрсөтүп, үйрөнүү процесси үчүн кызыктуу жана эффективдүү инструменттерди түзөт. Жогоруда айтылган ресурстар окуучуларды үйрөнүү процессине тартуу, аны кызыктуу жана таасирдүү кылуу үчүн эң мыкты мүмкүнчүлүктөрдү сунуштайт.

Колдонулган адабияттар

1. Мамыров, А. (2019). *Жаңы технологияларды билим берүүдө колдонуу: Электрондук ресурстардын мааниси*. Бишкек: Кыргыз мамлекеттик педагогикалык университети. Бул китеп электрондук ресурстарды билим берүү процесси үчүн кандайча колдонуу керектиги жөнүндө кеңири маалымат берет жана окуучулардын кызыгуусун арттыруудагы мүмкүнчүлүктөрүн изилдейт.
2. Султанов, М. (2021). *Интерактивдүү методдор жана онлайн билим берүү*. Бишкек: Жогорку окуу жайлардын методикасы боюнча изилдөөлөр. Окуучулардын кызыгуусун арттыруу үчүн интерактивдүү ыкмаларды жана онлайн платформаларды колдонуунун натыйжалуулугу жөнүндө жазылган.
3. Кудинов, Н. И., & Бабанский, Ю. К. (2018). *Технологиялар в образовании: Теория и практика*. Москва: Педагогика. Бул китеп билим берүүнүн технологияларына арналган жана мектептерде жаңы электрондук ресурстарды колдонуу боюнча методикалык сунуштарга багытталган.

4. Mayer, R. E. (2009). *Multimedia Learning*. Cambridge University Press. Визуалдык жана аудиовизуалдык ресурстар аркылуу билим берүү процессин эффективдүү жүргүзүү боюнча дүйнөлүк деңгээлдеги изилдөөлөргө негизделген китеп.
5. Clark, R. C., & Mayer, R. E. (2016). *e-Learning and the Science of Instruction: Proven Guidelines for Consumers and Designers of Multimedia Learning*. Wiley. Электрондук ресурстар жана мультимедияны билим берүүдө колдонуу боюнча изилдөөлөрдү жана ыкмаларды сунуштайт.
6. Keller, J. M. (2010). *Motivational Design for Learning and Performance: The ARCS Model Approach*. Springer. Окуучулардын кызыгуусун арттыруу үчүн мотивациялык теориялар жана ARCS моделинин принциптери тууралуу изилдөө жүргүзөт.
7. Anderson, C. A., & Dill, K. E. (2000). *Video Games and Aggressive Thoughts, Feelings, and Behavior in the Laboratory and in Life*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(4), 772-790. Оюндар аркылуу билим берүү жана окуучулардын кызыгуусун арттыруудагы алардын мүмкүнчүлүктөрү тууралуу изилдөөлөр.

Открытый журнал евразийских исследований, 2025, №4, сс. 69-75

doi: 10.65469/ejournal.2025.4.7

ejournal.ilimbilim.kg

ПЕДАГОГИКА / PEDAGOGY

УДК 37.091.26:004.9

Электронные ресурсы для повышения интереса учащихся

Оморов Шермамат Дубанаевич

к.п.н., доцент, Ошский государственный университети, Кыргызстан, shermamat.omorov@bk.ru

ORCID 0009-0007-4166-5198

Ильяс кызы Сафия

магистрант, Ошский государственный университети, Кыргызстан

Аннотация

В данной статье рассматриваются основные виды электронных ресурсов и их значение в повышении интереса учащихся к учебному процессу. В условиях цифровизации образования электронные учебники, образовательные платформы, мультимедийные материалы, интерактивные задания, онлайн-тесты и мобильные приложения становятся неотъемлемой частью современной школы. Автор анализирует педагогические возможности электронных ресурсов, их влияние на мотивацию обучающихся, развитие познавательной активности и формирование навыков самостоятельной работы. Особое внимание уделяется роли учителя в отборе и эффективном использовании цифровых инструментов на уроке. В статье подчеркивается, что грамотно интегрированные электронные ресурсы способствуют индивидуализации обучения, делают учебный процесс более наглядным и увлекательным. В результате использования электронных ресурсов повышается качество усвоения знаний, развивается критическое мышление и устойчивый интерес учащихся к обучению.

Ключевые слова: визуальные ресурсы, аудиовизуальные ресурсы, электронное образование, инфографика, мультимедийные материалы, онлайн платформы, образовательные технологии

Open Journal of Eurasian Issues, 2025, no. 4, pp. 69-75

doi: 10.65469/ejournal.2025.4.7

ejournal.ilimbilim.kg

ПЕДАГОГИКА / PEDAGOGY

УДК 37.091.26:004.9

Electronic Resources to Increase Student Interest

Omorov Shermamat Dubanaevich

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Osh State University, Kyrgyzstan, shermamat.omorov@bk.ru

ORCID 0009-0007-4166-5198

Ilyas kyzy Safiya

Master's Student, Osh State University, Kyrgyzstan

Abstract

This article examines the main types of electronic resources and their role in increasing students' interest in learning. In the context of digital transformation of education, electronic textbooks, online learning platforms, multimedia content, interactive tasks, virtual laboratories, and educational mobile applications play a significant role in improving teaching effectiveness. The article analyzes the educational potential of these resources, their impact on students' motivation, cognitive activity, and independent learning skills. Special attention is given to the teacher's role in selecting and effectively integrating electronic resources into the learning process. The study emphasizes that properly used digital tools make lessons more engaging, visual, and learner-centered. As a result, electronic resources contribute to better knowledge acquisition, development of critical and creative thinking, and sustained interest in education. The article concludes that electronic resources are an essential component of modern education and an effective means of enhancing students' learning motivation.

Keywords: visual resources, audiovisual resources, e-learning, infographics, multimedia materials, online platforms, educational technologies